

Moria¹

Sommigen beweren dat Salomo de Tempel bouwde op dezelfde plaats als waar Abraham Isaak bijna geofferd had: op de berg Moria. Anderen stellen dat de berg Moria de plaats was van Abrahams offer en van het kruis van onze Heer. Wie heeft er gelijk? Het heeft geen zin om allerlei naslagwerken te raadplegen, omdat deze veelal spreekbuizen zijn van gangbare en traditionele opvattingen. Wij kunnen beter direct uit de bron zelf putten: Gods Woord!

De plaats van de Tempel

De verslagen van 2 Samuel 24: 10-25 en 1 Kronieken 21: 1 - 22: 1 vertonen grote overeenkomsten: door toedoen van David had IEUE over Israël een vreselijke ziekte gebracht. Er waren in het land al 70.000 man gestorven toen Jeruzalem aan de beurt was. Op dat moment berouwde het onheil IEUE² en Hij liet Zijn bode halt houden bij de dorsvloer van Arauna (2 Samuel 24: 16) of Ornan (1 Kronieken 21: 15), namen van dezelfde eigenaar. Maar beide verslagen vertonen eveneens opmerkelijke verschillen, waarvan wij enkele hierna zullen belichten.

2 Samuel 24: 24

En David verwierf de dorsvloer en het rundvee met zilver, vijftig sjekels.

Volgens 2 Samuel 24: 20 was Ornan *in huis* en kwam naar buiten om David te begroeten. Daarop kocht David de dorsvloer voor 50 sjekels zilver, bouwde er een altaar op en bracht IEUE brandoffers en vredeoffers (vs. 24-25).

1 Kronieken 21: 24-25

En David gaf aan Ornan voor de plaats sjekels, in goud, een gewicht van zeshonderd.

---

¹ Alfred E. Dekker, Rotterdam, 12 september 2005, naar aanleiding van het artikel *Moriah* van E.H. Clayton (Essay No. 153, Grace & Truth, Vol. 55, No.1). Bijbelteksten zijn volgens de concordante vertaalmethode uit de grondtekst in het Nederlands overgezet.

² In dit artikel is IEUE e transcripte van יהוה en ALUEIM van אלוהים.

Volgens 1 Kronieken 21 moet David voor een tweede aankoop naar Ornan zijn gegaan, namelijk voor de ‘plaats van de dorsvloer’ (vs. 22). Die *plaats* omvatte veel meer grond dan alleen de dorsvloer. Toen David voor de koop daarvan aankwam, bevond Ornan zich met zijn zonen *buitenshuis*, om tarwe te dorsen (vs. 20). David betaalde aan Ornan voor die plaats *zeshonderd sjekels goud* en had daarmee de eigendom verworven van de gehele lap grond waar de dorsvloer gelegen was (vs. 25).

Op het altaar dat David daar gebouwd had, bracht hij brandoffers en vredeoffers. Hij riep er tot IEUE, Die hem antwoordde met vuur uit de hemel op het brandofferaltair (vs. 26). Voortaan zou David op die plaats zijn offers brengen. Hij zei: ‘Dit zal het huis zijn van IEUE, de ALUEIM, en dit zal een altaar zijn voor brandoffers voor Israël’ (1 Kronieken 22: 1). Op het terrein met de dorsvloer van Ornan zouden voortaan de offers gebracht worden die Israël tot zegen dienden. Het zou ook het bouwterrein voor de Tempel worden:

2 Kronieken 3: 1

En Salomo ving aan het huis van IEUE te bouwen in Jeruzalem, op de berg van de Moria waar Hij zich heeft laten zien aan David, zijn vader, op de plaats die David gereedgemaakt heeft, op de dorsvloer van Ornan, Jebusiet.

Deze tekst laat aan duidelijkheid niets te wensen over: de Tempel verrees *op de berg Moria* zelf en deze lag *in Jeruzalem*.¹

De plaats van Abrahams offer

Wij gaan nu even terug naar de tijden waarin van een tabernakel of Tempel nog geen sprake was. In Genesis 22: 2 zegt God tegen Abraham: ‘Neem toch jouw zoon, jouw enige, die jij liefhebt, Isaak, en ga naar het land van de Moria en doe hem daar opgaan tot een brandoffer op één van de bergen die Ik jou zeggen zal.’ Abraham moest ‘naar het land van de Moria’ reizen, een gebied met bergen. God heeft hem daar één (telwoord!) van de bergen aangewezen als plaats voor zijn brandoffer. Er staat niet dat dit de berg Moria is, maar *één van de bergen in het land van de Moria*.

---

¹ De berg Sion ligt ten zuidwesten van de berg Moria, ook binnen Jeruzalem. Daar heeft ook de tabernakel gestaan, totdat de bouw van de Tempel voltooid was (1 Koningen 8: 1 en 4).

De aanduiding ‘de Moria’ komt in de Hebreeuwse Schrift verder alleen nog in 2 Kronieken 3: 1 voor. Uit de zinsnede ‘in Jeruzalem, op de berg van de Moria’ volgt dat het ‘land van de Moria’ de regio van het latere Jeruzalem moet zijn geweest. Daar waren inderdaad meerdere heuveltoppen van tussen de 700 en 800 meter hoog te onderscheiden. Op één van die heuveltoppen moet Abraham dus zijn offer gebracht hebben. Alleen van de Tempel weten wij zeker dat deze op de berg Moria heeft gestaan.

God legt in beide Schriftplaatsen een merkwaardige nadruk op ‘de Moria’. De naam ‘Moria’ zou afgeleid kunnen zijn van twee Hebreeuwse stamwoorden, elk met een andere betekenis: ‘bitter’ en ‘zien’. De context wijst echter het meest in de richting van ‘zien’. Want in Genesis 22: 8 antwoordde Abraham, toen Isaak naar het offer vroeg: ‘ALUEIM zal voor Hemzelf zien.’ Even later (22: 14) noemde Abraham de plaats van het offer ‘IEUE zal zien’. Ook in 2 Kronieken 3: 1 staat een sterke aanwijzing: ‘op de berg van de Moria waar Hij [IEUE] Zich heeft laten zien aan David’. Dit pleit voor de uitleg dat ‘Moria’, מראה, een samentrekking is van מראהיה, ‘gezien deed worden IEUE’ (NBG51: de HERE zal erin voorzien).

Wij komen zo tot de conclusie dat God het ‘land van de Moria’ gekozen heeft als toneel van bijzondere gebeurtenissen. De eerste was, zoals wij zojuist gezien hebben, Abrahams offer en de volgende de bouw van Salomo’s Tempel. De laatste bijzondere gebeurtenis in het land van de Moria was de kruisiging van onze Heer Jezus Christus. Welke twee gebeurtenissen hebben op dezelfde berg plaatsgehad?

De plaats van het kruis

Johannes 19: 20 laat geen twijfel bestaan over de ligging van de plaats waar onze Heer gekruisigd is: ‘(...)’, want de plaats waar Jezus werd gekruisigd was *dichtbij* de stad, ‘(...)’. Die plaats heette in het Hebreeuws גלגלת, ‘schedel’¹, waarschijnlijk omdat de vorm van de bergtop daarmee gelijkenis vertoonde. De Hebreeuwse benaming is in de Griekse Schrift als *Golgotha* te herkennen. Het is dus uitgesloten dat het kruis gestaan heeft op de berg Moria, omdat

---

¹ Uitspraak van גלגלת: goelgolet. Het woord kan de schedel zelf bedoelen (Richteren 9: 53, 2 Koningen 9: 35, 1 Kronieken 10: 10), maar ook als verdeelmaatstaf gebruikt zijn, zoals wij ook per ‘hoofd’ plegen te tellen (Exodus 16: 16 en 38: 26, Numeri 1: 2 e.v. en 3: 47, 1 Kronieken 23: 3 en 24).

deze, zoals wij zojuist gezien hebben, met Tempel en al *binnen* de muren van de stad, Jeruzalem, gelegen was.

Wij weten echter dat Abraham Isaak nam en met hem, zoals door IEUE bevolen, *één van de bergen* in het land van de Moria is opgegaan. In Genesis 22 staat geen nadere aanduiding. Zou het mogelijk zijn dat Abraham met Isaak op dezelfde plek hebben gestaan als waar later het kruis van Jezus, de Christus, zou worden opgericht? Of was het toch op de berg Moria?

De Schrift maakt nooit zonder reden onderscheid, zoals hier, tussen de locatie van de Tempel, op de berg Moria in Jeruzalem, en die van het kruis, buiten de stad. Want waarom zou de grond die David aangekocht heeft, tevens de plek moeten zijn waar het offer van Gods Zoon gebracht zou worden? Op de berg Moria voorzagen de koning en het volk immers zelf in de offers. Die offers dienden tot de directe *zegen van Israël*. Maar op de plaats waar Abraham met Isaak stond, was het God Die in het offer voorzag. Deze gebeurtenis is de manifestatie geworden van geloof dat tot *zegen van de gehele mensheid* zou dienen. Het hoogtepunt van dit geloof zou later het offer van Gods eigen Zoon worden. Alleen dit gegeven is reeds voldoende om Golgotha aan te merken als de plaats die door God eerst aan Abraham aangewezen was en later aan Zijn Zoon.

Wat is het belang van deze studie?

Wie de Schrift serieus neemt en daarmee God op Zijn Woord gelooft, zal grotere schatten ontdekken dan mensen met hun doeldreneringen en tradities plegen aan te dragen. Mensen denken Gods Woord te kunnen tillen.... Zijn Woord bevat echter zo immens veel schatten dat het niet te tillen is!

Zo is het ook bij dit simpele onderzoek van de naam Moria: 'gezien deed worden IEUE'. De naam herinnert aan de weg die God met koning David en het volk ging. De naam herinnert ook aan het top punt van het geloof van Abraham. Daarom noemt Paulus hem de vader van alle gelovigen, onbesneden en besneden (Romeinen 4: 11-12 en 16). Onze Heer zei tegen de Joden dat Abraham Zijn dag had gezien en zich erover had verheugd (Johannes 8: 56). Juist in het land van de Moria heeft IEUE laten zien Wie meer was dan

Abraham: Jezus Christus. Dat land is het toneel geweest van het geloof van Jezus Christus (Romeinen 3: 21-26)!

Wij komen steeds weer uit op *geloof*. ‘Dit is niet iets dat men zomaar even doet, zoals velen denken. Wanneer wij werkelijk gaan beseffen wat geloof inhoudt, dan zullen wij inzien dat dit het enige is waarmee wij onze God werkelijk kunnen eren. Want het vormt de bedding voor Zijn plannen en resultaten. Dat is wat de wandel van onze Heer ons toont. Zijn geloof beaamde en ging in op alles wat Zijn Vader had gepland en ondernam. Zijn geloof bevestigde de heerlijkheid die Zijn Vader Zich ten doel gesteld had en die zo ook door Zijn Vader gerealiseerd werd. Het geloof van Gods Zoon leidde niet alleen tot de verhoging van Hemzelf, maar vormde het absolute toppunt van de verheerlijking van God, de Vader. Dat doet ons inzien waarvoor geloof werkelijk bedoeld is: het leidt tot het verheerlijken van God!’¹

=====

---

¹ Passage ontleend aan het in voetnoot 1 genoemde artikel van E.H. Clayton.